

Szerkesztőség, kiadó-
hivatal és nyomda:

Ciuj-Kolozsvár, St. Baron
k. P. (Brassai-utca) 10.

Telefon:
Szerk. és kiadóhivatal
9-77

Es. N. Sz. — —

Egyes szám ára
szárazon és víz
Babarcostoen

Dr. Ramasetter Róbe.
Diktér 2. II. 8.

NYKELET

BRÉDO-DOLITNAKORPILAP

ELOFIZETÉSI ARAK

Romániában
Egész évre — — 1150
Félévre — — — 600
Negyedévre — — 320
Egy hónapra — — 110

Csehszlovákiában
Egy hónapra Ck 40—
Egyes szám — — 3—

27 december 2 Péntek

Ciuj-Kolozsvár * X évfolyam * 270 szám

5688 Kiszlév 8

A lengyel-litván konfliktus

A napokban összeülő népszövetségi ülészak egyik legfontosabb kérdése a lengyel-litván probléma likvidálása körül fog forogni. A ma megnyitott leszerelési konferencián Litvinov szintén említést tett a lengyel-litván problémáról, melynek lényegét kevesen ismerik. Alanti cikkünk a probléma megvilágítását adja.

A lengyel-litván konfliktus a nyugtalan Európa legújabb meglepetése. Ugylátszik nem mulhat el hónap, hogy a meggyötört kontinensen föl ne bukkanjon valahol a lidérc. A veszedelem, amely Európa északkeletén ütötte fel a fejét, egészen friss, a váratlan minden riasztása benne van. Mi ennek a konfliktusnak a háttere, mik és kik a mozgató erői? Nem oly egyszerű, hogy egy-két mondatban el lehessen mondani. A háboru végével Litvániát a többi szegélyállammal letépték Oroszország testéről. A kis nemzeti államcskák felszabadítása nem is kizárólag a nemzeti jelszó ürügyén történt, hanem súlyos politikából: hogy pestiszóna létesüljön Európa és Oroszország között. Akkoriban annyira félték a bolsevikiektől, hogy Clemenceau Oroszországot drótsóvénnyel akarta körülvétni. Az elszigetelésnek ez a módja azonban meglehetősen fantasztikusnak bizonyult, meg kellett elégedni a reálisabb és keresztülvihetőbb tervvel, a szegélyállamokkal. Volt itt még egy cél: Németország eltávolítása Oroszországtól, mert a közvetlen szomszédság veszedelemes barátkozások lehetőségével fenyegetett. Fontos ezt megjegyezni, hogy a lengyel-litván konfliktus lényegét és terjedésének esetlegit megismerjük.

A lengyel-litván konfliktus kezdeti formájában lengyel-német és lengyel-orosz konfliktus volt. Lengyelország a bolsevik veszedelem feltartóztatása és a német-orosz érintkezés megszakítása szempontjából az elsőrangú pufferalam szerepét játszotta. Oroszország és Németország közé ma hatalmas testtel ékelődik a lengyel birodalom és magát Poroszországot is Danziggal és a Keleti-tengerre kifutó korridorral sikerült két részre szakítani. Ma Kelet-Poroszország a német anyabirodalommal csak a lengyel korridoron keresztül és a tengeren át érintkezhet.

De Kelet-Poroszország közvetlen szomszédja Litvánia és Litvánia eredeti szomszédja Oroszország volt mindaddig, amíg Zeligovszki tábornok lengyel szabadsapatai Vilnát és kerületét el nem foglalták és a Népszövetség ezt a nagy darab litván területet oda nem ítélte Lengyelországnak.

A litván-lengyel konfliktus már ezerkilencszázhusz óta fennáll s az európai hatalmak erőpróbáját tükrözi. Ma Oroszország el van szigetelve és a német-orosz érintkezés csak Lettországon és Litvánián keresztül lehetséges.

Idők folyamán azonban Oroszország annyira megerősödött, hogy egykori tartományai, a kis szegélyországok egyre inkább a befolyása alá kerültek. Litvániával és Lettországgal Oroszországnak titkos záradékkal ellátott szerződése van, ugyisintén Észtlanddal is. Ezeket a törpe népeket valóságban Oroszország jelenléte és hatalma védi idegen befolyás ellen. Az oroszok mindmáig sem adták fel a gondolatot, hogy a fontos parlamenti államokat visszakebelezik az orosz testbe, de tudomásul veszik a hatalmi erőket és minden agresszív lépéstől tartózkodnak.

Az ellenkező oldalon persze szintén megvan a hajlandóság, hogy Szovjetoroszország befolyását és aspirációit még idejében lehetetlenné

tegyék. Ennek a törekvésnek Lengyelország a látható exponense. Lengyelország, amely annak idején Zeligovszki tábornok vilnai vállalkozását pénzzel és katonákkal támogatta, meg akarja ismételni az első „fait accompli“-t. Vilna után egész Litvániát el szeretné nyelni, hogy még egy helyen kijusson a tengerhez és hogy Oroszország elszigetelése Németországtól még tökéletesebb legyen.

A lengyelek azt hiszik, hogy ez a titkos szándékuk az egykori antatban megértőre és támogatóra talál.

Hogy az ügyet most mi mérgecsitette frissen ható konfliktusnak? Két diktátor harca a megmaradásért. Az egyiké már-már kapkodás a levegőért. Tudni kell, hogy Litvániában is már egy esztendeje katonai diktatura uralkodik. Voldemarasz tábornok, miután Smetona parlamenti uralmát megdöntötte, szuronnyal, vérrel, erőszakkal és bitófával uralkodik a kétmillió litván népen. A litván emigránsokat Varsó nemcsak szívesen látja, de pénzei is és egy idő óta fegyvert és katonát is ad nekik. Pilsudszki, akinek a diktaturája ugyancsak népszerűtlen, a jólismert recept szerint akarja hatalmát megszilárdítani: háborúval, ocsó, rajtaütésszerű hódítással. Az ép nyilvánosságra került tervek

szerint a lengyelek betörése annyira elő volt készítve, hogy december negyedikén már meg is kezdődött volna az akció a Voldemarasz-uralom megdöntésére és az ország „felszabadítására.“

Most azonban lecsapott Varsóban Moszkva ökle: eddig és ne tovább! Az orosz jegyzék figyelmezteti Pilsudskit, hogy Moszkva Közép-Európa északkeletén az orosz érdekszférában semmilyen változást tűrni nem hajlandó, még abban az esetben sem, ha ránézve ez a fegyverek beavatkozását jelentené. Közvetlenül a jegyzék után történt Litvinov megjelenése Berlinben és tárgyalása Sresemannal s hogy ezen a ponton az orosz és a német politika egyazon vizen evez, az érdekek azonosságával magyarázható. Németországnak sincs inyére egy megnagyobbodott Lengyelország és az, hogy az oroszoktól, akikhez gazdasági és politikai szálak özőne fűzi, még inkább eltávolítsák. A német-orosz együttes fellépésnek kellemetlen sőt talán kínos hatása volt Párisban, de megvolt az az eredménye, hogy még mielőtt a Népszövetség a litván-lengyel konfliktussal foglalkozhatott volna, Varsóban megfújták a takarodót. Már cáfolják a beavatkozás tervét. Ami persze nem jelenti azt, mintha Pilsudskiek valóban nem akartak volna beavatkozni vagy mintha a puccs lidérelángja egyszermindenkorra kialudt volna.

A kormány a hatalom felét kínálja a nemzeti parasztpártnak a meg- egyezés érdekében

Írásban folynak a tárgyalások, hogy utólagosan meg lehessen állapítani a felelősséget a tárgyalások meghiusulásáért

(Bucuresti-Bukarest, december 1. Az Új Kelet tudósítójától.) A liberális párt és a nemzeti parasztpárt között néhány nap óta írásban folynak a tárgyalások. Bratianu Vintila írásban közli a nemzeti parasztpárttal a feltételeket, amire a nemzeti parasztpárt is írásban válaszol, hogy a tanácskozások meghiusulása esetén meg lehessen állapítani, kit terhel a felelősség a „szent egység“ megteremtésének meghiusulásáért.

A liberálisok ötven százalékos ajánlata

A nemzeti parasztpárt a tárgyalásokkal kapcsolatban a következő kommunikét teszi közzé:

Tegnap délután 4 órakor Maniu Gyula Titulescu külügyminiszter lakásán találkozott a miniszterelnökkel. Ez alkalommal Bratianu Vintila javasolta a két párt kollaborációját és közölte, hogy javaslatát írásban is eljuttatja a párthoz. A nemzeti parasztpárt az írásbeli ajánlat vétele után azonnal válaszolni fog.

A „Dimineata“ szerint Duca is résztvett a megbeszélésen. A miniszterelnök javaslata felajánlja a kormány tárcáinak a felét, a szenátus mandátumainak a felét, továbbá a kamara mandátumainak 45 százalékát, a jelenlegi parlament alkalmas időben való feloszlásával, közös választási listákkal. A miniszterelnök sorolás utján jelöltetne ki az egyik pártból, a

belsőgyminiszter a másik párt tagja lenne. Szó lehet arról is, hogy a kormány elnöke semleges személy legyen.

A megbeszélés 2 óra hosszat tartott. Valószínű, hogy a nemzeti parasztpárt válasza holnap már írásban megérkezik a miniszterelnökhöz.

Általános vélemény szerint a válasz visszautasító lesz a közös listák feltétele miatt és a nemzeti parasztpárt elvi álláspontja miatt, amellyel nem akarja elismerni a jelenlegi parlament törvényességét.

Negatív lesz a válasz

Az „Adeverul“ az ellenzék vezető köreiből nyert információi alapján konstatálja, hogy a válasz elvben negatív lesz. A tárgyalások ma és holnap még folynak a válasz megformulására, de bizonyosra veszik, hogy a két párt közötti viszony végleg meg fog szakadni.

A nemzeti parasztpárt összes vezető embezeit táviratiag Bukarestbe hívták, ahol holnap délelőtt 11 órakor a nemzeti parasztpárt végrehajtó-bizottsága ülést tart.

Bratianu Vintila lemond a pénzügyi tárcáról

A „Lupta“ liberális körökből úgy értesül, hogy Bratianu Vintila le akarja tenni a pénzügyminiszteri tárcát, mert ezt összeférhetetlennek tartja a miniszterelnökséggel. A kormány

A jövő hét

grandiózus művészi eseménye a finn csoda-énekes

egyetlen hangversenye szerdán, dec. hó 7-én

HELGE LINDBERG

a Magyar Színházban

elnökének ugyanis naponként meg kell jelennie a politikai harcok küzdőterén, válaszolva az összes bejelentésekre és interpellációkra és ezenkívül mint pénzügyminiszternek a kormány pénzügyi és gazdasági politikáját kell képviselnie. Ez a kettős munkakör tulinagy terhet és feladatot rónak egy emberre és ép ezért Bratianu Vintila átadná a helyét mint pénzügyminiszter, hír szerint Ducának, a jelenlegi belügyminiszternek. Ez a változás azonban természetesen csak akkor következik be, amennyiben semmiféle kollaboráció nem jönne létre. Más kormánypárti körök viszont azt állítják, hogy egyelőre nem jönne létre változás a kormány jelenlegi összetételében.

Bratianu Vintila két ajánlata

A „Lupta“ értesítése szerint Bratianu Vintila két megegyezési formulát adott át Maniunak. Az első elvben hozzájárul a parlament feloszlásához a sürgős törvényjavaslatok és pedig költségvetés, szövetségi törvény, vámtarifa, továbbá a minisztériumok átszervezése, a gazdasági és pénzügyi jellegű törvények megszavazása után. Ebben az esetben a választások csak néhány hónap múlva történhetnek és a már közölt arányszámú közös listákkal folynának le.

A másik megoldás szerint azonnal kollaborációs kormány alakulna Bratianu Vintila, Titulescu, vagy egy semleges személy elnöklétével és a parlament feloszlása január elsején történne meg, miután előzőleg a költségvetést megszavazták. Előzőleg a két pártnak meg

Egyedüli közlekedés

Amerika, Canada, Argentina, Brazília, Uruguay stb. felé

a világ legnagyobb és leggyorsabb „Saturnia“ és „Vulkania“ express-motoros-hajókkal.

Észak-Amerikába csak 7 nap. Dél-Amerikába csak 9 napi ut az Oceánon át. — Az uti költség Bukarestből New-Yorkig 100 dollár, vizum is beleértve. — Utiköltség Bukarestből Dél-Amerikába 21 1/2 angol font, vizum is beleértve.

Határtól kikötőig az ut csak 48 óra! Közben csak 2 határ! Mindenemü felvilágosítást és prospektust díjmentesen ad:

Cosulich Line Bucuresti, Calea Grivitei No 181 vagy fiókunk: **Cosulich Line, Temesvár** Uri-ut, (Str. I. C. Bratianu) 18.

kell egyeznie az ismert alkotmányos kérdésben, a pénzügyi és gazdasági politikában.

Mária királyné meghívta Maniu Gyulát a cotroceni kastélyba

Híotu udvari miniszter ma hosszabb látogatást tett Maniu Gyulánál és Vajda Sándornál, akiket Mária özvegy királyné nevében meghívott a cotroceni kastélyba.

Duca belügyminiszter tegnap este hosszabb audiencián jelent meg Elena nagyhercegnőnél.

A bukaresti sajtó meleg szavakkal ünnepli Weizmann Chajim doktort

(Bucuresti-Bukarest, december 1. Az Uj Kelet tudósítójától.) Weizmann Chajim dr., a cionista világszervezet elnöke tegnap délután program szerint Bukarestbe érkezett. A pályaudvaron a hatóságok és a főváros zsidóságának képviselői grandiózus fogadtatásban részesítették a zsidó államférfit, akit a kormány nemcsak a zsidóság, de az ország vendégének is tekint.

A bukaresti lapok csaknem kivétel nélkül vezetőhelyen foglalkoznak Weizmann fogadtatásának részleteivel és nagy cikkekben méltatják Weizmann személyének és a palesztinai országépítés jelentőségét. Lupu miniszter lapja, az „Aurora“ a lap homlokán Weizmann fényképét közli és cikkében többek között a következőket írja:

A román zsidóság vendége világszerte elismert tekintély. Weizmann professzor a zsidó ideálok és remények leghivatottabb képviselője, teljes bizalmát bírja Nagybritániának, Palesztina mandatárius hatalmának és az összes többi hatalmaknak, amelyeknek döntő szavuk van e kérdésben. Ez a hivatalos tekintély annak a presztizsnek és annak a szerepnek szól, amely Weizmann professzort személyes képességeinél fogva a zsidó világban megilleti. Weizmann ezenkívül tudós is. Jelentékeny szolgálatot tett Angliának és a szövetséges hatalmaknak a háboruban laboratóriumi felfedezéseivel. A híres Balfour-deklaráció és a békekötés után Weizmann tehetségét a cionista eszmék szolgálatába állította. Ő vezeti a zsidó állam felépítésének munkáját, amely hallatlanul súlyos feladat s amelynek valóra váltása igazi csodát jelent.

Weizmann ma annak a generációnak az élén áll, amely ezt a csodát véghez akarja vinni. Háta mögött sorakozik fel az egész világ zsidósága s lehet, hogy épen ez erősíti hitét és lelkét.

Ezért mi a romániai zsidóság vendégét, Weizmann Chajim professzort egy nép korona nélküli vezérének kijáró tisztelettel üdvözljük Románia földjén.

A „Politica“, amely az averescánus kormány idejében Petrovici közoktatásügyi miniszter hivatalos lapja volt, az első oldalon Weizmann fényképével „A zsidó nép fejedelme“ címmel két teljes hasábon cikket közöl, amely részletes életrajzát adja Weizmann professzornak és ismerteti azokat az eredményeket, amelyeket a palesztinai kolonizáció felmutat. A „Politica“ rámutat arra, hogy a zsidó ujjáépítés munkáját

nemcsak a Népszövetség, de az összes államfők támogatják s a nyugati országok valamennyi számottevő keresztény politikusa meleg szimpátiával viseltetik úgy Weizmann személye, mint a palesztinai ügy iránt. A lap cikkét azazal végzi, hogy Weizmann a román kormány és a román nép ép olyan megértéssel fogadja utján, mint amilyen a többi országokban jutott osztályrészül a nagy zsidó államférfiúnak.

Hasonló szellemben méltatják Weizmann személyét a többi bukaresti lapok is, amelyek pártállásra való tekintet nélkül, az egész világ zsidóságának képviselőjét üdvözlik a Bukarestbe érkezett Weizmann professzorban.

— Borah szenátor a szovjet elismerése ellen. Washingtonból jelentik: Borah szenátor a sajtó képviselői előtt kijelentette, hogy az amerikai kongresszus legközelebbi ülészakán újból indítványt terjeszt be a szovjet elismerése ellen.

Az iskolák vezetőségének kérésére a mozgók igazgatósága beleegyezett, hogy az iskolák részére a 3 órás előadáson belépődíj személyenként csak **15 L.**

Butor-árleszállításra

határoztuk el magunkat, hogy üzemünk munkássait foglalkoztathassuk, ha tehát **olcsó és jó butort** Bösendorfer, Stingl, Wirt, Productivgenossenschaft és Hoffmann **zongorát** pianinót,

akar vásárolni, ne sajnálja az utat Marosvásárhelyre és tekintse meg

Székely és Réti

butorgyár rt.

hatalmas raktárait. Hitelképes egyéneknek kedvező fizetési feltételek.

A zsidó pap

(A budapesti rabbiképző intézet ötvenéves jubileuma alkalmából)

Irta: Dr. Löwy Ferenc

— Első közlemény —

Midőn egy negyedszázad előtt a Somogybél Marosvásárhelyre kerültem rabbinak, néhai nagy-hírű Glasner Mózes kolozsvári rabbi a nála idősebb hitközségi gondnoknál érdeklődött felőlem és megtudva, hogy budapesti rabbiképző intézetben végeztem tanulmányaimat, ez sehogysem volt inyére. „Nem lehet — ugymond — a rabbiságot iskolában megtanulni; a rabbi pályája nem olyan, mint az orvosé, ügyvédé“. Hát hogy lesz valaki rabbi? — kérde a kurátor csodálkozva. „Nos — felelt a böles rabbi — a gyermek elkezd tanulni a chéderben (az alsófoku zsidó vallásiiskolában) hol héber olvasást, imádkozni, tórá (Mózes 5 könyvének fordítását) Rási kommentárt, Misnát és talmudot tanulnak; később az ifju elkerül a jesivába (felsőfoku vallásiiskola, hol csak talmudot tanulnak mindenféle kommentárral és valláskodexekkel), majd néhány híres rabbi jesiváját keresi fel, megnősül és üzletbe fog és — tetta hozzá szomorú mosollyal — miután tönkrement és belátja, hogy máshoz, mint a „tanulás“-hoz (t. i. talmudtanuláshoz) nem ért, elmegy valahová rabbinak.“

Ezt a feltűnő megállapítást, melyet Erdély egyik legkiválóbb rabbija tett, azért bocsátottam előre, mert a legtöbb ember — a zsidó is — még nagyobb zavarba jönne, ha azt kérdeznék tőle: hogyan lesz valaki rabbi? Az intelligens zsidó ember, kiknek többsége a zsidóságot és történetét nem ismerve, úgy gondolja, mint a hivatalos körök és a keresztények, hogy van valahol zsidó papnevelő intézet, ahol rabbiakat képeznek, úgy mint ahogy van katolikus, református stb. papnevelde. A kevésbé művelt zsidót ilyen fogas kérdések nem izgatják, vagy pedig azt a megfigyelést teszi, hogy a rabbi az elhunyt rabbinak talmudtudó fia vagy veje. A rabbi anak szüleit, akárcsak a költő. No meg aztán meg is választják Természetes, hogy ebből nem lesz sokkal bölesebb az ember.

Ez a szó: „rabbi“ héberül teljesen és tökéletesen annyit jelent mint a latin „magister“, amiből a magyar „mester“ szó lett, mely szintén nemcsak annyit jelent: tanító, hanem valamit jobban, tökéletesebben tudó. Ezért szólítjuk a kiváló írókat, festőket, szobrászt is mesternek. Körülbelül ilyen cím volt sokáig ez a szó: rabbi. Hogy mikor keletkezett e kifejezés, azt nehéz volna pontosan megállapítani. Talán nem tévedünk, ha azt mondjuk a próféták után a második zsidó államban, amikor a született és hivatalos papság (Aron főpap utódai) szerepe és működése mindinkább a jeruzsálemi templomi szolgálatra szorult és midőn a nép vallásos vezetése egyre jobban az „írastudók“ kezébe kerül, kik az írott, de főleg a hagyományos u. n. szóbeli tannal foglalkoztak. Ezek közül a legkiválóbbakat idővel mesternek, rabbinak ismerték el. Tudjuk, hogy már a ker. évszámítás előtti I. században Józsuá ben Perachja nyomatékosan ajánlja, hogy mindenki válasszon magának mestert (ászé l'chó ráv.)

A jeruzsálemi templom elpusztulása és a politikai zsidó állam megsemmisülése után a nép vallásos vezetése és irányítása egészen a rabbik kezébe került, mert a templomi papságból, a kóhéneknek nem maradt meg más, mint a mult emléke és a jövő reménye. A nagy összeomlásban, mely egyben nagy átalakulás is volt, a zsidóság életentartó ereje olyasmit produkált, amiben épügy első, mint az egyistenhit vallásában és terjesztésében: olyan papságot termelt ki, mely nem volt és nem akart közvetítő lenni Isten és az emberek között. A rabbi, a próféták utóda, a jeruzsálemi templom utáni korban átveszi a született és hivatalos papság, a kóhén eredeti feladatát is (az áldozati kultusz kikapcsolásával) és a zsidóság még jobban megbizik benne és ragaszkodik hozzá. Pedig nincsen sem egyházi, sem világi hatalma, sem vagyona, sem jövedelme, sem fizetése. A megélhetéséről maga gondoskodik. Van közöttük mindenféle rendű, rangú, foglalkozású, cipész, kovács, pék, ács, tükövács stb., dusszadag és koldusszegény. Tekintélyt tudása és jámborsága ad. Döntését a hitközség, a vidék, az ország, sőt az egész zsidóság elfogadja. Egy pár példát említnék erre az ó-, közép- és újkorból. Hilél, egy századdal a jeruzsálemi templom pusztulása előtt, midőn a zsidóság még mint egységes nemzet lakott ősi hazájában és a tóra törvényei szerint élt, belátva, hogy a gazda-

gági élet rancsa sz minden elő a szegénye inti és a s nem tudot helyzetbe tézmenyt, illetve kin sitotta és szentirási a zsidó va nitott, az e ban Rabb get, melye tény ország és a mai ná nek a semm hatalma ne egy jámbor lás törvény ma is az e vallástörvé gyűlés ne lapban ne csinált nek A rabi a vallási t volt a bír két rabbiv mindenféle sem pallos tak rendell és élt is a azonban a Sokkal turmunkája középkor k voltak a ta hatalomra é és középisk amelyekben munkától n zött, elnyoz rabbik fogl lésével, tan előtt a prá sémita taná jelentette k dátlan önzé tudományt teológiát. E korának ne ben legnagy műveit ugy dósok tanul hatatlan so mint orvos zótus, hane tője volt.

Rabbi I való talmu gyönyörű l a hitehagyó nathan Eib tekintélye panaszkodik mányos kut nél és keres zsidók és a A rabbi újabb korig démiát, kik nélkül irták heti a zsidó tését, hanem becsülését. pedig kieme köszönheti, zsidóságban, sem tudták

Plüsch kabátok gőzölése, szőrmebundák tisztítása legolcsóbb CZINK-nél, Cluj

sági élet tönkremegy, ha a tóra betűszerinti parancsa szerint a hetedik (szombat) évben elévül minden előbbi adósság, ami nagyon humánus dolog a szegények részére, de a hitelezőket óvatosságra inti és a szombatév közeledtével a megszorult ember nem tudott magán segíteni és a leghetlenebb helyzetbe jutott, létesített egy „proszbul“ nevű intézményt, mely szerint a hitelező igényjogosultságát, illetve kinnlevőségét a rabbitörvénysek előtt biztosította és Hilelnak ezen intézményét, mely egy szentirási parancsolatot nem törölt ugyan, mert ez a zsidó vallás értelmében lehetetlen, de hatálytalanított, az egész zsidóság elfogadta. A 10. században Rabbénu Gerson mainzi rabbi a többnejűséget, melyet a biblia megenged, eltiltja és a keresztény országok zsidósága ellenmondás nélkül elfogadta és a mai napig is megtartja, pedig Rabbénu Gersonnak semmiféle hivatalos állása vagy végrehajtott hatalma nem volt. A 16. században Károly József, egy jámbor, aszkéta rabbi összefoglalja a zsidó vallás törvényeit és törvénykönyvét, a *Sulchan Aruch* ma is az egész világ zsidóságának legirányadóbb vallástörvénykönyve, pedig sem zsinat, sem országgyűlés nem szentesítette, sem semmiféle hivatalos lapban nem jelent meg. Még propagandát sem csinált neki senki.

A rabbi volt a zsidóság szellemi vezére, papja, a vallási ügyek és intézmények őre, vezetője. Ő volt a bíró is, ki egyes ügyekben egyedül, más két rabbival együtt pedig hármass bíróságot képezve, mindentelvélyben véglegesen ítélték, jöhetnek sem pallosjoga nem volt, sem börtönök nem állottak rendelkezésére, csak legvégső esetben élhetett és élt is az átok alá való helyezéssel, amely alól azonban a megértőket mindig felmentették.

Sokkal fontosabb ennél azonban a rabbik kulturmunkája a tanítás és az irodalom terén. A középkor kezdetén a kereszténységben is a papok voltak a tanítók és írók, de később az egyház hatalomra és vagyonra téve szert, mind több népi és középiskolát, utóbb pedig egyetemet is alapított, amelyekben egyházi és világi tudósok minden más munkától mentesítve végezték a tanítást. Az üldözött, elnyomott, vagyontalan zsidóságban egyedül a rabbik foglalkoztak a magasabb tudományok művelésével, tanításával és az irodalommal. Néhány év előtt a prágai német egyetem egy kimonott antisemita tanára, egyik egyetemi előadásban a rabbikat jelentette ki a legideálisabb embereknek, kik példátlan önzetlenséggel művelték és terjesztették a tudományt és irodalmat. Természetes nem csak a teológiát. Rabbi Mózes ben Májmun (Rámbám) korának nem csak leghíresebb rabbija, hanem egyben legnagyobb filozófusa és orvosa is volt, kinek műveit úgy a keresztény, mint a mohamedán tudósok tanulmányozták, ami a középkorban kimondhatatlan sokat jelentett. Rabbi Jehuda Halévi, ki mint orvos kereste kenyerét, nem csak jeles filozófus, hanem minden korok egyik legkiválóbb költője volt.

Rabbi Mózes ben Nachmán (Rámbán) a kiváló talmudista, a spanyol király jelenlétében gyönyörű latin beszédben védte meg a zsidóságot a hitehagyott Pabts Christival szemben. *R. Jonathán Eibenschütz*, korának elsőrendű rabbinikus tekintélye „Kréti u. Pléti“ művének előszavában panaszkodik, hogy csak éjszakáit fordíthatja tudományos kutatásra, mert nappal a kormány embereinek és keresztény papoknak és tudósoknak kell a zsidók és a zsidóság érdekében buzgólnodnia.

A rabbik pótolták a zsidóságban egész a legújabb korig a középiskolát, egyetemet és az akadémiát, kik tandíj nélkül tanítottak, honorárium nélkül írták meg műveiket. A rabbiknak köszönheti a zsidóság nemcsak hitének ápolását és erősítését, hanem általában a tudomány szeretetét, megbecsülését. Általános kulturhistóriai szempontból pedig kiemelendő, hogy a zsidóság a rabbiknak köszönheti, hogy analitabéta már akkor sem volt a zsidóságban, midőn más népek királyai és főpapjai sem tudták nevüket aláírni.

(Befejezés következik.)

Litvinov minden tengeri, szárazföldi és légi haderő teljes megsemmisítésére tett javaslatot a leszerelési konferencián

A konferencia résztvevői mosolyogva és megdöbbenéssel fogadják a javaslatot

(Genf, december 1. Az Uj Kelet tudósítójától.) A leszerelést előkészítő konferencia, melyre hónapok óta folynak az előkészületek és amelynek tanácskozásai elé egész Európa figyelmét fokozottan irányult, ma megkezdte tanácskozásait.

A polgári államok delegátusai feszült figyelemmel várták a szovjet-delegátusok felvonulását az ülésre, amelyen mint különös egzotikumok vonultak fel a szovjet kiküldöttei, Litvinov külügyi népbiztos helyettesével az élén. Tudvalevő, hogy ez a második Genfben megtartott konferencia, amelyen szovjet-delegátusok is megjelentek, akiknek védelmére a svájci hatóságok a legmesszebbmenő intézkedéseket tették meg ép úgy, mint az elmúlt nyár folyamán lezajlott gazdasági világkonferencia alkalmával.

A konferencia megnyitása után Litvinov külügyi népbiztos-helyettes emelkedett szólásra és kormánya megbízásából betérjesztette pontos leszerelési programját, mely minden haderő, így a szárazföldi, tengerészeti és légi erők teljes és végleges megszüntetését javasolja és egyben a katonai toborzás és a kötelező katonáskodás eltörlését, valamint az erődítmények elpusztítását követeli.

Litvinov javaslatát a konferencia polgári delegátusai érthető megdöbbenéssel és csodálkozással fogadták, amely azonban Litvinovot

csöppet sem zavarta meg s a csendes morájlás elhalkultával határozati javaslatot nyújtott be, mely szerint a leszerelési konferencia mondja ki a szovjet-delegáció indítványára, hogy azonnal kidolgoz egy részletes leszerelési tervezetet és márciusban újra összehív egy leszerelési konferenciát, amelynek az lesz a feladata, hogy a szovjet-indítvány értelmében kidolgozott leszerelési programot megvitassa és annak elveit megvalósítsa.

Ezután Litvinov bejelenti, hogy a szovjet jegyzéket intézett a lengyel és a litván kormányhoz, amelyben mindkét kormányt felszólítja, hogy béküljenek ki egymással, úgy Litvánia, mint Lengyelország vessen véget a hatéves ellenségeskedésnek.

London, december 1. Cushtendán angol főmegbízott a sajtó előtt kijelentette, hogy Litvinov leszerelési javaslatának a leszerelési ügy tárgyalásához tulajdonképpen semmi köze nincs. A javaslatot mindaddig vissza kell utasítani, míg a leszerelés ügye a mai fázisában áll. Az angol lapok általában elfogadhatatlannak tartják Litvinov javaslatát, amelyeket csupán a kísérleti ballon szerepére vének alkalmaznak. A javaslatnak az a célja, hogy a nagyhatalmakat színvallásra kényszerítse, mennyire tartják komolynak a leszerelés gondolatát.

A Népszövetség nyilvánosságra hozta megdöbbenő jelentését az európai fehér rabszolgakereskedelemtől

Jugoszlávia, Csehszlovákia, Románia és Magyarország főfészkai az európai leánykereskedelemtől

(Genf, december 1. Az Uj Kelet tudósítójától.) A Népszövetségnek a leánykereskedelemtől leküzdésére alakult bizottsága egy könyvet adott ki, amelyben a leánykereskedelemtől ellen folytatott tevékenységét ismerteti. A könyv megjelenéséhez Rockefeller, az ismert amerikai milliommillió szászerei svájci frankot adományozott és az rendkívül érdekes adatokat tartalmaz.

A könyv bevezetőben ismerteti azt a szervezetet, amelyet a Népszövetség a leánykereskedelemtől tanulmányozására felállított és leírja azt a módszert, amellyel ez a szervezet hat éven keresztül dolgozott. A könyv szerint az összes adatokat helyszíni tapasztalatok szolgáltatották, mert a szervezet tagjai kötelezve voltak a viszonyokat közvetlenül tanulmányozni. A szervezet egyik megbízottja egy Paulina-Lujza nevű olasz apáca például beállott házvezetőnőnek egy éjjeli mulatóhelyen, hogy megismerje a nagyforgalmu üzlet élő-áru szállítóit. A bizottság tagjainak a következő pontokra nézve kellett jelentésüket elkészíteni:

1. Létezik-e leánykereskedelemtől. 2. Miként ütik a leánykereskedelemtől. 3. Mennyi áldozata van és kik ezek. 4. Honnét kerülnek ki. 5. Hová szállítják őket. 6. Milyen a leánykereskedők szervezete?

A könyv a fenti kérdésekre a Népszövetséghez beérkezett jelentések alapján a következőket válaszolja: 1. A leánykereskedelemtől létezik. A tanulmányi bizottság tagjai összesen 112 államot utaztak be és megállapították, hogy a leánykereskedők főfészke Jugoszlávia, Románia, Lengyelország, Csehszlovákia és Magyarország, de élénk tevékenységet fejtenek ki ezek a ve-

szedelmes emberek Franciaországban, Angliában, Hollandiában, Skandináviában, Svájcban és Olaszországban is. A leánykereskedelemtől áldozatait négy kategóriába sorolhatók. Az első kategóriába tartoznak azok a tapasztalatlan fiatalok, akiket az éjszakai mulatóhelyeken helyeznek el a kerítők. A második kategóriába a kerítők a könnyűvéru nők közül szedik áldozataikat. A harmadik csoportba sorolják az artistanőket, végül a negyedik csoportot a kerítők kezeibe kerülő munkakereső leányok alkotják. Ritkán történik, hogy ezek közül a szerencsétlenek közül valakit erőszakkal hurcolnának el a leánykereskedők, akik különböző fényes ígéretekkel szokták megszédíteni áldozataikat. A leánykereskedők legjobb piaci Közep és Délamerika, Egyipton, a francia Afrika és a kelet országai, ahol a legnagyobb a kereslet az európai fehér-áru iránt.

A szerencsétlen nők kiszállítási központja Marseilles, amelynek kikötőjébe a hajóstársaságok személyzetének bevonásával a leánykereskedők kiépített szervezetei működnek. A fiatalok leányokat gyakran hamis utlevéllel a rak-tárakban és egyéb mellékhelyiségekben elrejtve csempészik ki. A leánykereskedelemtől legveszedelmesebb alakjai azok a pénzemberek, akik maguk csak finanszírozzák magas százalék fejében a kerítőket, de nem érintkeznek az áldozatokkal és így sohasem kerülhetnek a hatóságok kezeire. Ezeknek a pénzembereknek szolgálatában állnak a gyanus üzletek tulajdonosai, az egész Európát beutazó ügynökök, nem egyszer a különböző színházi vállalatok rendezői és impresszáriói, közvetítő- és információs irodák, sőt gyakran színi-, film- és tánciskolák a leánykereskedők eszközei.

A jelentés megállapítja, hogy az egyes államok kormányai jelentős eredményeket értek el a leánykereskedelemtől üldözésében és nemzetközi konvenciók is segédkeznek a veszedelem elleni védekezésben. Ezeket a konvenciókat még szigorítani kell és szükség van arra, hogy a veszélyeztetett államok szervezeten lépjenek fel a leánykereskedelemtől szemben.

Rosenfeld Jenő gyapotosztálya

Tárgu Mureş.

mindenféle gyapot és színes fejtő

allandóan raktáron.

E adás csak nagyban

KOTTALEPAGE Kérje a jegyzéket

Beszélgetés egy székely művésszel, aki a zsidó-székely sorsközösséget vallja

(Cluj-Kolozsvár, december 1. Az Uj Kelet tudósítójától.) Másfél éve lehet annak, hogy a dévai füstös kávéházban megjelent egy sudáregyenes, délcegtartású fiatalember. A fején csak egy hányavetimódra kis kalap ékeskedett és állandóan vigmosolyu arcot árnyalt be, amely egy stramm férfi egyéniség vonásait viselte magán. Akkor egy hosszabb beszélgetés során közelebről is megismerhettem Barabás Márton festőművészt, aki azóta már nagyszerű művészpályát futott be. Az erdélyi városokban rendezett képiállításairól egyhangú elismeréssel irtak a lapok. Barabás Márton azóta fél-éves külföldi tanulmányúton volt és csak nemrégiben tért vissza Párisból, egy nagy csomó élménnyel megrakodva, amelyeket most törlemetszett székely dialektusában csavargat le előttem a Newyork egyik asztalánál.

(Numerusz klauzusz és a külföldi magyar művészek)

— Örül a magyar művész lelke, mikor külföldi útján a világ legnagyobb tehetségeinek alkotásai mellett megtalálja a magyar művészek munkáit is. Olaszországban Milanótól kezdve Sienáig szinte otthon éreztem magam a különböző muzeumokban. Velencében, a Palato Pesaro kiállítási termében láttam meg Csók István és Radnay képeit. A velencei kiállítási park három pavillonja közül az egyik a magyaroké. Itt láttam a magyar zsidó Maunheimer egyik legsikerültebb alkotását. Firenzében a Pitti Galeriben a most elhunyt Rippl-Rónay legutolsó önarcképe a legnagyobb művészek festményeivel együtt van kiállítva.

E sok szép látnivaló között ért el a budapesti egyetemi zavargások híre. Magyar művészek között voltam akkor és az egész társaságon olyan lehangoltság vett erőt, hogy szinte el se tudom mondani. Ha a budapesti magyar diákok tudnák, hogy a külföldön a magyar művészek munkái zsidó műérték pénzén kelnek el, vagy ha lejönne ide, Erdélybe és beköszölnének a kisebbségi élet keserű poharába, bizonyára megtanulnák becsülni a zsidóságot. Hiszen itt Erdélyben is éhenhalna minden magyar művész, ha a zsidók nem vásárolnák meg a munkáit!

(A zsidóság és székelység közös sorsa)

— Én székely vagyok és tudom, hogy mi a népi szenvedés. Hiszen Szombati Szabó István megmondta egyszer, hogy két sokat szenvedett nép van a világtörténelemben: a zsidó és a magyar. De én ezt kijavítom és azt mondom, hogy a világ két legszerencsétlenebb népe a székely és a zsidó. Az egész székelység nevében nem beszélhetek, de Udvarhelymegye minden magyarjának meggyőződését tolmácsolom, ha megmondom, hogy nincs becsületes magyar ember, aki a pesti diákokkal azonosítaná magát.

(Milyen a modern piktura nyugaton)

Ezután Barabás európai útján szerzett impreszióiról beszélt.

— A modern piktura hazája ma Páris. A hajdani hatalmas olasz festészet a huszadik században annyira legyengült, hogy közel sem érhet ahhoz a magaslatához, melyhez a francia modern iskola elérkezett. Párisi tartózkodásom alatt százával láttam modern festményeket, melyek mindegyike valami ujszerű vonását mutatta különböző művészyéniségeknek. Azt az érdekes megfigyelést szűrhettem le, hogy ma már az irányoknak vége van. Egy új, az eddigi izmusoktól különböző, de az összes előbbieket magában foglaló irány alakult ki ma a művészvilág fővárosában, amelynek legjellemzőbb sajátossága a plaszticitás. Az egész festészet végigvonul egy új hatás: a japán. Fuyita japán festő képei óriási torradalmat jelentettek a párisi művészvilágban. Ma már mindenütt látható a japán festészet ősi ujszerűségének az európai festészetre tett nagy befolyása.

(Párisnak exotikum kell...)

— Tökéletes rajz, világos színek jellemzik az új pikturát. A magyarországi és erdélyi művészek munkáin a barna szín vonul végig, ami indokolat-

Jön Jön
MANDARIN
(Mr. WU)

lan már azért is, mert a magyar élet minden megnyilvánulása színes, színjátékos... A sötét színek unalmasak és nem adják meg azt, ami Párisnak kell: az exotikumot. Csak annak van sikere, ami ujszerű és egészen egyéni. Nagy Zsigmond magyar festő spanyolországi képeit állította ki Párisban. A magyar ecsettel festett spanyol képekkel olyan sikert ért el szerzőjük, hogy Nagy egyszerre megalapozta a nevét Párisban...

(Zsidó műkereskedők Párisban)

— Érdekes, — tér el kissé a tárgytól Barabás — hogy Páris műkereskedőinek nagy százaléka zsidó. Három szomszédos utcában vannak ezek az üzletek. A Rue de la Boitiét, Rue de Seine, Boul. Saint Honoré minden második házában van egy műkereskedés. Nagyszerű gyűjtemények ezek... De itt is az új érdekességek dominálnak. Sűrűn találkoztam itt Picasso képeivel. A Rue de la Boitiétben van Paul Rosenberg zsidó műkereskedő, aki állandó kiállítást tart Picasso műveiből. De Picasso is már a múlté. Legutóbbi képei lehetetlenek. Lázár Béla, a Párisban élő magyar esztéta Perrott Csaba Vilmosmal együtt meglátogatta Picasso műtermét és csak egy félórás nézdegelés után vették észre, hogy az egyik kép felfordítva függ a falon. Picasso egészen az iránykeresések izmusaiba bonyolódott...

(Barabás Párisban akar beérkezni)

Mikor saját tervei felől érdeklődöm Barabástól, mosolyogva felelt:

— Én is Párisban akarok beérkezni. Tizenkét képem már ott van. Most Csucára megyek s az ott festett képekkel kiállítást rendezek egy hónap múlva. Szentgyörgyi Ferenc, a párisi magyar újságírók elnöke feltétlen sikerrel biztat Párisban... Ha sikerül, villát veszek magamnak Luzernben... Még néhány percig beszélgettünk. A harminc-

BIZTOS HATÁSU

MINDENNEMU HÜLESBÖL EREDŐ BETEGSEG ESETÉN:
**SPANYOL-NATHA- FEJ- KAR-
LAB- IDEGFÁJDALOM- SZU-
RAS- KÖSZVÉNY**
Kapható minden drogeriában és gyógyszerüzletben.
ZAHARIA-CERNATESCU, BUCURESTI
STR. POPA-NAN No. 131

négyéves, teljes életerejében lévő művész minden szava egy kivételes művészkariert reményétől csillog.

— Öt év múlva minden művészt levereke Pesten — bucsuzott és becsületszavamat vette, hogy ezt az utolsó kijelentését nem írom meg...

Barzilay István

Mussolini a világpolitika balratolódásától tart

Az olasz miniszterelnök nagy beszéde a fascista tanácsban

Páris, december 1. A „Le Soir” című újság milánói tudósítója biztos forrásból szerzett információk alapján beszámol a fascista tanács legutóbbi titkos üléséről. Ezen az ülésen Mussolini háromórás beszédet tartott, amelynek konzekvenciájaként a fascista vezér ezeket mondotta: — A jövő esztendőben Franciaországban, Németországban és talán Angliában is parlamenti választások lesznek. Ezek föltétlenül bal-felé való irányt vesznek. Az angol politikában

történi változásnak pedig Itáliára nézve föltétlenül súlyos következménye lesz. A párisi és berlini választások az olasz ellenzékot erősen befolyásolják és a nemzetközi antifascista közvélemény nyomását meg fogják erősíteni. Ez okból a feketeingesek agresszív szellemét mindenesetre fenn kell tartanunk.

Az olasz fascista sajtó a beszédre nem emlékezik meg. Az ellenzéki lapok azonban élénken kommentálják Mussolini aggodalmait.

Az orosz ellenzék gyilkosságokkal akarja megtorolni Trozskij és Zinovjev kizáratását

A titokzatos »Vörös Kereszt«. Az ellenforradalom szerepe a legújabb orosz zavarokban

(Berlin, december 1. Az Uj Kelet tudósítójától.) Moszkvából érkező hírek szerint az orosz kommunista párt az ellenzékkel szemben legerélyesebben folytatja a küzdelmet. Stalinhoz most már a Trozskij táborából is többen átpártoltak, akik elárulják az ellenzéki szervezkedés finoman megtervezett részleteit. Az ellenzék akció egyik legfontosabb eszköze a külön »Vörös kereszt«. Az ellenzéknek azon tagjai, akik politikai magatartásuk miatt kenyerüket veszítették, a »Vörös kereszt« pénztárából kapják segélyüket. A dolgozó ellenzékietek pedig felszólították, hogy a pártszervezet céljaira vállalt járulékokat fizessék az ellenzéki Vörös keresztnek. Ezenfelül különböző címeken tartott rendezvényekből befolyó pénzeiket is itt helyezték el.

A harc nagy igazgatóságban tartja az országot. A központi bizottság napról-napra egész halom fenyegető levelet kap. Ezek közül Bucharin a következőt tette közzé:

»A párt központi bizottságának mai határozata és Mikojan, bel- és külkereskedelmi biztos jelentése nem egyéb, mint parancs az ellenzék elnyomatására. Tömlöcbe velük, deportáljátok, fojtsátok meg őket! Ez hangzik ki minden megnyilatkozástokból. De mi odakiáltjuk felétek: Provokációkkal benünköt, öreg munkásokat nem lehet megfélemlíteni. Mi is provokációkkal feleltünk, terrorral és a fascista csoport elleni gyilkossággal.

A központi bizottság ülésén szóváltották a fenyegető leveleket. Rykow kijelentette, hogy nem hiszi, mintha az ellenzéki vezéreknek az efajta levelekhez közük lenne. De az ilyen megnyilvánulások abból az atmoszférából fakadnak, amelyet Trozskij és Zinovjev teremtettek meg. Megállapították, hogy az ellenzék támadásai leginkább Stalin személye ellen irányulnak és a terrort is ellene akarják alkalmazni. A párt ezért javasolja a kormány, hogy minden terrorisztikus szellemi beszélgetésért fogházbüntetést helyezzen kilátásba.

Az ülésen telovasták az újabb röpcédulákat, amelyeket az ellenzék százezerszámra osztott széjjel a munkások és parasztek között. A cédulák szövege ez: Munkások és parasztek! Tiltakozzatok Trozskij és Zinovjev, a világforradalom vezéreinek kizáratása ellen. Le a halálos ítélettel, éljen a munkásdemokrácia! Éljen a sajtó- és gyülekezési szabadság!

Oroszországban azt hiszik, hogy ezt a propagandát nem az ellenzék csinálja, hanem a meusevikiek, a fehér gárdisták és az ugynevezett »harmadik hatalom«, amely a többség és ellenzék között áll. Ezek az elemek Trozskij jelszavait használják ki saját céljaikra.

ZENELEPAGE Kérjen jegyzéket

A francia szocialista párt a jugoszláv-francia szerződés létrejöttéért a fascista olasz kormány provokáló magatartását teszi felelőssé

Páris, december 1. A francia szocialista párt igazgató-tanácsa tegnapi ülésében határozatot fogadott el a jugoszláv-francia szerződéssel kapcsolatban, amelyben megállapítja, hogy a szerződés egyik oka a fascista olasz kormány provokációja és imperialista törekvése. A határozat rámutat arra a veszedelemre, amelyet a külön szerződések jelentenek a békeszerződések mellett, különösen akkor, ha azok — mint a Franciaország és a Jugoszlávia között létrejött szerződés is — Locarnoval ellentétben, nem csupán a függő viszályok békés megoldására szorítkoznak, hanem a népek egymással szembenálló táborokra való osztását is szolgálják.

A népszövetség naptárbizottsága elkészítette a tizenháromhónapos év tervét

A huszonnyolcnapos hónapok nagy előnyt jelentenek az üzleti és társadalmi élet szempontjából. Az újév napja dátumnélküli lesz

(Cluj-Kolozsvár, december 1. Az Uj Kelet tudósítójától.) A Népszövetség naptárreform bizottsága érdekes javaslatot terjesztett a Népszövetség elé, amelyben az évnak 13 hónapra való felosztását javasolja.

A bizottság ennek a nagyjelentőségű újításnak keresztülvitelére a hetet vette alapul s abból indult ki, hogy a hét volt az alapja az összes naptáraknak. Így például nemcsak a zsidók, muzulmánok és keresztények találták természetesnek a biblia által előírt hetet magukévé tenni, de a modern társadalom is a hét fogalmát tette magáévá a munka beosztását illetően.

A jelenlegi naptár hátrányai

Az időszámítás alapja tulajdonképpen a nap és hónap voltak és csak átmenet céljából, valamint a hónap felosztása végett létesült a hét. Később, amikor a holdév számítás sok zavart okozott, felállították a napéveket. A napévek 11 nappal hosszabbak voltak, mint a holdévek és a hónapokat 30 napra osztották.

A naphónapok azonban még nagyobb zavarokat okoztak s a társadalmi életben számos kellemetlenségnek voltak kútforrásai.

A tizenháromhónapos év előnyei

Abban az esetben, ha az évet 13 hónapra osztják, a hónapok 28 naposok lesznek s ez beláthatatlan előnyökkel jelentene a nemzetek közgazdasági élete, valamint a nemzetközi tranzakciók szempontjából. Igaz ugyan, hogy ha az év 12 helyett 13 hónapra lesz elosztva, a 13-as szám nem osztható sem kettővel sem hárommal, de ezzel szemben a következő előnyöket nyújtja:

Az összes hónapok egyformán 28 naposok lesznek. A 28 nap állandóan ugyanazon sorrendben következik. A hét minden egyes napja ugyanazon dátumra esne és viszont minden dátum ugyanazon napra esne. A dátum megjelölés a napot és viszont. A dátumok és napok akármelyik percre előre megjelölhető. Minden hét egytől egyig hónapot jelent. A havi fizetések, költségek, jövedelmek valamint a havi könyvelés sokkal jobb beosztást nyerhetnek. A mostani időszámításból eredő veszteségek és tévedések elkerülhetők. A fizetési terminusok, a heti és országos vásár és a gyűlések mindig ugyanazon a napon tarthatók meg. Az új rendszer nagy mértékben jótékonyan befolyásolná az üzleti, valamint a családi életet is.

A számlák, váltók és egyéb kötelezvények lejáratát nem lehetnek többé vasárnapra, vagy más ünnepnapokra. A hónap végén a hét teljesen be fog fejeződni s ilyenformán ebből kifolyólag sem állhatnak elő zavarok. Ha két különböző dátum között meg akarjuk állapítani a napok számát, különböző fizetésekkel, vagy kamatszámításokkal kapcsolatban, ezt azonnal megtehetjük. Például az első hónap 10-ike és a hatodik hónap 20-ika között 5x28=140 plus 10, vagyis 150 nap lesz. A különböző statisztikák és kimutatások sokkal nagyobb pontossággal és könnyebben készíthetők el, mivel a hónapok egyenlőek lesznek és mindig pontosan négy teljes hétből fognak állni.

Az új időszámításnak orvosi szempontból is nagy jelentősége van, a 28 naponként esedékes menstruáció szempontjából, amelynek dátuma így a hónapnak állandóan ugyanazon napjára esik.

Mindezeket eltekintve, a mai naptárrendszer megköveteli különösen a nagy pénzintézeteknél, hogy egyes tisztviselők órákat töltsenek el a naptár tanulmányozásával. A jövőben nem

lesz szükséges tanulmány tárgyává tenni, mely nap a legalkalmasabb közgyűlések, vagy különböző fizetések megejtésére, mivel mindezek a dolgok az új naptár életbeléptetésével szükségtelenné válnak.

Megállapították, hogy Amerikában a naptárkezelésre felhasznált munkaidőért különböző vállalatok egy év alatt 42 millió dollárt, vagyis 80 milliárd lejt fizettek ki tisztviselőiknek.

Fehér, vagy dátumnélküli nap

Érdekes, hogy míg a jelenlegi polgári naptár szerint, a rendes év 365 nappól, a szökőév pedig 366 nappól áll. A tizenhárom 28 napos hónap nem tesz ki csak 364 napot. Így tehát a 365-ik nap dátumnélküli lesz, vagyis nem tartozik sem az elmúlt, sem az új évhez. Ez a nap lesz az újév napja, melyet fehér, illetve zéró napnak fognak elnevezni. Minden negyedik, illetve szökőévben két ilyen zéró nap lesz.

Jön Jön
Mandarin
(Mr. Wu)

A karácsonyivásár

december 1-én (csütörtökön) vette kezdetét. Eladásra kerülnek a múlt idényről visszamaradt összes divatcikkek.

40%-os

árkedvezményt jelent az eladásra kerülő elsőrendű selyem, szövet, mosókelmék ez alkalommal való beszerzése. — Helyszükke miatt csak néhány cikket emelek ki.

Elsőrendű minőségért cégem szavatol

Legújabb kabát **cybelin, kasha, angora-difitin** és angol zsánerű kabátkelme már **750-től**

- Legújabb szövésű tiszta gyapju **ruhakelmék**, pazar színekben 450
- Délutáni és estélyi ruhákra gyönyörű **selyem eolin 32 színben** 498
- Tiszta selyem** nehéz crepe de chine 900
- Félselyem crepe de chine I.** .. 595
- " " " **II.** .. 498
- " " " **III.** .. 450
- Tiszta gyapju Damentuch 100 cm.** széles, legszebb színekben 386
- Angol mosó flanel 80 cm. széles** 62
- Angol flanel, sportingekre** és reggeli ruhákra 49
- Francia **plissé bársony I. minőség** 110
- Mintás **francia flanellek** gyönyörű kimintázásban, házi ruhákra, pongyolákra 92
- Angol ing-zephirek** 59-től
- 150 cm. széles lepedővászon** .. 140
- Kiváló jó minőségű **kelengyevászon** 68

Nagy maradékvásár
CZILÉR VINCZE
Ezelőtt VOITH
Cluj, Piața Unirii No 14.

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja.
Szerkesztik: Giszkalay János és dr. Marton Ernő
Felelős szerkesztő: Marton Ernő.
Az Uj Kelet cikkeinek utánnomását csak a fennmögjelölésével engedjük meg.

A mai naptár

Péntek
5688. Kiszlév 8.
1927. dec. 2.

Erdély zsidó ifjusága a föld megváltásáért

Szervezetközi KKL-bizottság alakult

Erdély összes zsidó ifjusági szervezetei a napokban közös országos KKL bizottságot alakítottak a Zsidó Nemzeti Alap minél intenzívebb fejlesztésére. A bizottság most igen meleghangú felhívást bocsátott ki a zsidó ifjusághoz, amely többek között így szól:

„Az erdélyi cionizmus az idén tizedik évébe lépett. Tíz évvel ezelőtt kapcsolódott be rendszeresen Erdély zsidósága a népi ujjaszületés munkájába s ez az évtized az erdélyi zsidóság, de főként a zsidó ifjuság történetének jelentős korszaka. Ifjuságunk, alig ismerkedve meg nemzeti törekvéseink modern formáival, — habozás nélkül vetette magát bele az odaadó, lelkes cionista munkába.

Erdély zsidósága az első pillanattól kezdve meglátta a zsidó tragédia legmélyebb okát: a földnélküliséget és teljes erejével állott a Keren Kajemet szolgálatába, amely a földet váltja meg az új honfoglalók számára. Az ifjuság ebben a munkában az élen haladt és példás fegyelmel szervezte meg az egész országban a Keren Kajemet érdekében való rendszeres gyűjtőmunkát.”

A felhívás ezután megállapítja, hogy a legutolsó évben sajnálatos visszaesés mutatkozik a KKL-munka terén, amit az erdélyi cionizmusnak e jubileumi évében becsületbeli kötelessége ki-pótolni. Az intenzívebb munka érdekében az összes zsidó ifjusági szervezetek, még pedig az Aviva, Barisszia, Ceir és Ceirot Mizrach, Ezra és a Sómérszervezet elhatározták, hogy országos KKL ifjusági bizottságot alakítsanak, amelyben az összes szervezetek képviselői egységesen beszélnek meg a végzendő munkát, közös munkaprogramot adnak s ezért minden egyes szervezetre kötelezők a bizottság utasításai.

A felhívás végül igen meleg hangon appellál az ifjuság lelkesedésére és kötelességtudására és Weizmann érkezésével kapcsolatban komoly munkát és tetteket követel. Az ifjuságnak kell sikerhez segítenie azt az akciót, amely Weizmann aranykönyvi bevezetését tüzte ki célul. A felhívás a következő szavakkal végződik:

„A helyzetet tudjátok: Erec Jiszáélból egy kiáltás hangzik, — a némának hitt föld kiált: Góulá titnu láarec! **Váltjátok meg a földet!**

Mi bizunk abban, hogy kötelességeketek meg fogjátok tenni.”

— **Leverték az ukrainai fehér forradalmat.** Kisenevből jelentik: A ukrainai fehér forradalom végleg levertnek tekinthető. A vörös csapatok a lázadást mindenütt vérbe fojtották. Az utóbbi három hónapban 4—500 felkelőt löttek agyon a forradalom leverésére kiküldött katonák. A parasztlázadás oka az volt, hogy a parasztlak megátámadták az adóvégrehajtókat, majd az ezek támogatására kiküldött csapatokat is.

— **A walesi herceg balesete.** Londoni jelentés szerint tegnapelőtt egy nagy falkavadászon könnyen végzetessé válható baleset érte Anglia trónörökösét, a walesi herceget. Száguldás közben, amikor egy széles árkot átakart ugratni, lova megbotlott és felbukott. Szerencsére a trónörökös amint kilendült a nyeregéből, meglehetősen puha és avarral borított gyepre zuhant, úgy, hogy csak könnyebb sérüléseket szenvedett.

* **Velour kalap** bársony minden színben 135 lej; a Gólya-Áruházban.

tol
A
VONATOKBÓL
THOL:
ALKOHOLTARTALMU
RSZLÓ
ZER

MAUR & Co
MPRENEUR
GSEGE ESETÉN:
KAR
1-570
VICURESTI
181

ívész minden
évtől csillog.
leverekek Pes
vette, hogy
meg . . .
Ily István

ól tart

ra nézve föl-
esz. A párisi
nzéket erősen
ifascista köz-
erősíteni. Ez
zellemet min-

eszedről nem
pok azonban
aggodalmair.

akarja
atását
jabb

óvattették a fe-
te, hogy nem
ek az efajta
megnyilvánu-
nak, amelyet
eg. Megállapi-
ginkább Stalin
trort is ellene
avasolja a kor-
s szellemi be-
kilátásba.

röpcédulákat,
osztott széjjel
cédulák szö-
Tiltakozatok
om vezéreinek
kkel, éljen a
és gyülekezési

ezt a propa-
em a mense-
nevezett „har-
ellenzék kö-
lszavait hasz-

E Kérjen
jegyzéket

— **Három kommunista agitációval vádolt nagyváradai munkást felmentett a kolozsvári hadbíróóság.** Baka Árpád, Karakas József és Gergely Ferenc nagyváradai munkások perében döntött tegnap a kolozsvári hadbíróóság. A három munkás a vádirat szerint a nagyváradai Fulger vasgyár munkásai között kommunista agitációt fejtett ki, mely abban állt, hogy mindazokat, akik vonakodtak a három munkás által szervezett sztrájkban résztvenni, ütlegekkel akarták a mozgalom számára megnyerni. Az ügyész közrend elleni lázításnak és államellenes agitációnak minősítette a vádlottak bűncselekményét és a rendtörvény 11-ik paragrafusának alkalmazását kérte. A vádlottak védőügyvédje beszédében kifejtette, hogy a bírák előtt nem kommunista-ügy aktái fekszenek, hanem egy privátemberek között véletlenül előfordult nézeteltérésről van csupán szó. A nagyváradai Fulger vasgyár néhány munkása akarta a sztrájkot, a többi nem. Az ebből származó tettelegességek legfeljebb egy-egy könnyű testi sértés kapcsán tett feljelentés megtárgyalására adhat okot, de semmiképpen nem nevezhető kommunista ügynek. Az ügyvéd hatásos beszédére a hadbíróóság rövid tárgyalás után a három munkást a vádkövetkezménye alól felmentette.

* **Függöny és ágyterítő 150 cm. széles ajour kockás kelme** métere 98 lej, a Gólya-Áruházban.

— **A pályaoér lélekjelenléte elhárított egy súlyos vasuti katasztrófa át.** Érsekújvárról jelentik: Könnyen végzetessé válható vasuti katasztrófát hárított el tegnapelőtt délután az Érsekújvártól nem messze lévő Tornóc állomás pályaoére. Körülbelül öt óra tájban teljes gözzel rohogott Érsekújvár felé a prága-budapesti gyorsvonat. Közvetlen Tornóc előtt az ottani pályaoér észrevette, hogy hibás váltóállítás következtében a gyorsvonatot olyan vágányra irányították, amelyen egy tehervonat áll. A pályaoér nem vesztette el lélekjelenléte, hanem ugyszólván az utolsó pillanatokban, egy másik vágányra terelte át a gyorsvonatot. A hirtelen fordulat következtében a vagonok nagyot lendültek és az utasok egymásra döltek. A rázkódtatásra a mozdonyvezető leállította a vonatot. Azt hitték a megrémült emberek, hogy súlyosabb katasztrófa érte a szerelvényt és amikor megtudták, hogy a baleset elkerülését, a pályaoér lélekjelenléteének köszönhetik, megeljenzték a kötelességtudó vasuti alkalmazottat.

WIMPASSING

hócipő formája és minősége a legjobb

— **Egy budapesti tanár kalandja a konfliktuskocsissal.** Budapestről jelentik: Egy 30 esztendő középiskolai tanár, akinek nevét a rendőrségi jelentés elhallgatja, tragikomikus helyzetbe került a tegnapi este folyamán. A tanár ellen egy konfliktuskocsis lopás címén tett feljelentés, amelynek az az előzménye, hogy a nevezett tanár tegnap este egy budai kiskorcsmában mulatott, ahonnan illuminált állapotban jött ki. A kocsi előtt egy konfliktuskocsist pillantott meg, melynek gazdája a sötétben idegült. A tanár felült a kocsi bakjára, előkapta az ostort és elvágta. A kocsi, amikor kijött a korcsmából, rémülten eredt kocsija után és állandóan hiáltozott, hogy fogják el kocsija tolvaját. Végül a kocsi a Lánchíd közelében beérte kocsiját. A rendőr a kocsi bemondására a kerületi kapitányságon előállította a tanárt, akiről természetesen kiderült, hogy eszéágában sem volt a kocsit ellopni.

Aki rosszul szab, az gyilkos!

Aki drágán árul az öngyilkos!

Bundáim saját ipartelepemen, méret után készülnek. Kérem összehasonlítani az árakat, a minőséget és a kivitel!

MÁRTONFFY JÁNOS. szörmekollekció

Üzleti tel. 2-81 Cluj, Unió-u. 1. Ipartelep tel. 5-33

Blumenstein párisi lakásán újabb súlyosan kompromittáló adatokat találtak a kötvényhamisítási ügyben

Páris, december 1. A párisi rendőrség közegei tegnap Blumenstein lakásán megtalálták azt a falba épített titkos safe-t, amelyben az elhelyezett iratok súlyosan kompromittáló adatokat tartalmaznak egy francia és német ügyéről, akik bizalmi szerepet játszottak az egymással állandóan gyanakvó kötvényhamisítók között és akiktől ezért nagy honoráriumokat kaptak.

Páris, december 1. A francia rendőrség nyomozása folytán ma már teljes bizonyosságot nyert, hogy Blumenstein birtokában olyan cimletek is voltak, amelyek a magyar kormány bélyegzőjével voltak ellátva.

Ellátva.

Mint Budapestről jelentik, a Bécsbe kiküldött Zdeborszky detektívönök ma részletes jelentést tett Hetényi főkapitány-helyettesnek a bécsi nyomozás eredményeiről. Úgy tudják, hogy rövidesen Budapesten is megindul a nyomozás annak tisztázására, hogy a kötvényhamisítás mennyiben kapcsolatos egyes budapesti személyekkel. A budapesti francia követség megerősíti azt a hírt, hogy Columbani rövidesen Budapestre érkezik a nyomozás kiegészítése céljából.

A kolozsvári lakásbérlők a lakbértörvény módosítását kérik

(Cluj-Kolozsvár, december 1. Az Uj Kelet tudósítójától.) Stelian Popescu igazságügyi miniszter kolozsvári utja alkalmával az erdélyi háztulajdonosok szövetségének megbízottai megjelentek a miniszter előtt és egy memorandumot nyújtottak át, amely a háztulajdonosok összes sérelmeit és kívánságait tartalmazta. A memorandum különös részletességgel foglalkozott az albérlétek kérdésével és ezeket illetőleg a háztulajdonosok teljes szabadságát kérték. Az igazságügyi miniszter válaszában megígérte a háztulajdonosok sérelmének orvoslását.

A háztulajdonosok ezen lépésével kapcsolatban a kolozsvári bérlők tegnap gyűlést tartottak, amelyen különösen a folyó évi május elsején életbelépő új házbérszám problémáit vitatták meg.

Az eddigi lakbértörvény május elsején járna le s az új törvény több pontját a bérlők magukra nézve súlyosan sérelmesnek találják. Epen ezért még idejében akarják a rájuk nézve

sérelmes pontok módosítását kieszközölni a kormánynál.

A jelenlegi törvény eltörlését illetőleg, úgy a háztulajdonosok, mint a bérlők egy véleményen vannak. Azonban a bérlők ellensúlyozni kívánják azt a memorandumot, amelyet a háztulajdonosok átnyújtottak az igazságügyi miniszternek és biztosítani akarják a maguk számára a kormány protekcióját. Kérik a jelenlegi házbérlétek leszállítását, mivel ezek elviselhetetlen terheket rónak rájuk. Azonkívül különösen a lakbérszerződésekkal kapcsolatos intézkedéseket s a háztulajdonosok és bérlők közötti viszony, valamint a kilakoltatás körülményeinek rendezését kérik.

Az állami tisztviselők a rekvirálások jogának meghosszabbítását kívánják.

A gyűlésen összegyűlt bérlők egyhanguan elfogadták a memorandum pontjait s a memorandumot a közeli napokban az igazságügyi miniszter elé fogják terjeszteni.

— **Eljegyzés.** Kohn Rudolf Petroseni eljegyezte Idel Ernestint Ramnicul-Valcea. (Minden külön értesítés helyett.)

— **A föld- és házadók kivétele új összeírások alapján történik.** Az elmúlt tavasszal a pénzügyminiszter javaslatára a kormány megszavazta a földadótörvényt, melynek alapján az eddigi föld- és házadók a háromszorosára emeltek. Különösen vidéken s a falusi gazdák körében nagymérvű elégedetlenséget keltett az új törvény, mely nagy mértékben járult volna ahhoz, hogy az amugy is tulterhelt föld és házbirtokok a legsúlyosabb helyzetbe kerüljenek. Számos megmozdulás történt. A parlamenti interpellációkon kívül az ország összes olyan szervezetei, amelyek egységbe tömörítették a háztulajdonosokat és a földbirtokosokat, kampányt indítottak a törvény eltörlése végett. A parasztság képviselői ugyancsak agitálni kezdtek az ügyből kifolyólag. A ház- és földbirtokosok ezen spontán megmozdulása gondolkodóba ejtette a kormányköröket s a pénzügyminiszter javaslatára új törvény jelent meg, mely néhány héttel ezelőtt jelent meg a „Monitorul Oficialban”. Az új törvény elrendeli az összes ingatlanok újból való összeírását s a megadóztatás a valódi érték alapján lesz megállapítva. Valószínű, hogy a múlt évi adók alapösszegét kétszeresére fogják emelni. A kolozsvári pénzügyigazgatóság is elrendelte az ingatlanok újból összeírását. Az összeírások december 5-én már befejezésükhöz érnek.

* **Színes kávé garnitúra** 6 személyes 230 lej, a Gólya-Áruházban.

— **Mese délután az Újságíró-klubban.** Kedves meglepetést készít elő az Újságíró-klub vezetősége a klub-tagok gyermekei számára. A meglepetés Borsai Mária meseköltő szombati gyermek-délutánja lesz, amelyen az egybeseregülő apróságok gyönyörűbbnél-gyönyörűbb meséknek lesznek tanúi. A mese délután szombaton, folyó hó 3-án délután félőkor kezdődik. Belépődíj nincs.

— **Előadás a Magánalkalmazottak Szövetségében.** Ma, pénteken, december 2-án este 8 órakor tartja meg az Alkalmazottak Szövetségében előadását Salamon László „A művész osztályhelyezete” címen. Az előadás a Sir. Maloasa 6 alatti helyiségben (Metropol kávéház mögött) lesz megtartva. Az előadás, mely iránt nagy az érdeklődés, vendégeket szívesen látunk.

* **Ebédő garnitúra** 6 személyes fehér damasztból 390 lej, a Gólya-Áruházban.

— **Az algiri árvíz óriási területeket változtatott sivataggá.** Algirból jelentik: A pár nappal ezelőtt lefolyt árvíz egy körülbelül 2500 négyzetkilométernyi területet teljesen sivataggá változtatott. Több falu teljesen eltűnt a föld színéről. A halottak száma 350 főre rug, amelyek közül 250 benszülőtt. A kár 600 millió frankra rug.

— **Budapesti szállodák kartellje.** Budapestről jelentik: A Duna-palota, Hungária, Carlton és az Astoria-szállók kartellbe léptek egymással azzal a céllal, hogy bizonyos szempontok szerint egységes étlapárakat tartssanak fenn.

— **A párisi angol nagykövet találkozása Mussolinivel.** Párisból jelentik: Az „Agence Radió”, minden valószínűség szerint a külügyminisztériumból sugalmazott közlemény alapján azt a közlést tette a lapoknak, hogy lord Creve, párisi angol nagykövet legközelebb találkozni fog Mussolinivel. A sajtóhírek szerint a találkozás a népszövetségi tanácskozások alkalmával, egy svájci határvárosban fog megtörténni.

— **Az Academia nem döntött a labdarugó szakosztály feloszlásának ügyében.** Az Academia szerdán tartotta meg a labdarugószakosztály feloszlásának ügyében rendkívüli közgyűlést. A közgyűlésen a tagok nem jelentek meg elegendő számban s így ezért ez határozatképtelen volt. Az Academia továbbra is részt vesz a bajnoki mérkőzésekben.

Zürich
Newyork
London
Páris
Milano
Prága
Budapest
Beigrád
Bukareszt
Varso
Bécs
Berlin

30-ikán n
ciában
következő
az iparpá
nyeket:
gyészeti
fióküzem
szeti gyá
köseinek,
özü. Bal
(Szilágy

fordul k
híre a
éltékpa
tári bono
Ezzel ka
figyelme
fentartás
jesztett
nak az ar
héttel ez
ján szinte
dlni ro
napon be
láció mo
magát, h
Oil részv
„Finan
ges roma
hogy a t
sem lehet
nyeri ny
ügyi kör
semmiféle
tartani.
informált
kormány
kozik, h
Ezzel kap
arra, hog
külföldi
nem iger
Népszöve

szállítás
életbelép
árak, am
de a sze
dásra, a
árúkként
idő alatt
továbbita
szezoni
kedvezme
sodik cso
lón kerü

forgalmi
Kellemet
faiparát
tel, amely
után a k
a forgalm
megszűnt

Közgazdaság

Tőzsde

A piac stagnál, az árfolyamok változatlanok.

Devizák	Kolozsvár	Zürich		Páris	Bukarest	Buda-pest	Bécs	Prága	New-york
		nyitás	zárlat						
Zürich	3135—3136	—	—	490 ¹ / ₂	3125	11017	13675	65065	1928 ¹ / ₂
Newyork	161 ¹ / ₂ —161 ³ / ₄	51852	51852	2542	161	57120	70910	3375	—
London	790—791	252970	2529 ¹ / ₂	12402	790	2786 ¹ / ₂	3459 ³ / ₄	16461	48796
Páris	635—640	2040	203970	—	638	3247 ¹ / ₂	2789 ¹ / ₂	13275	393 ³ / ₈
Milano	885—890	281 ¹ / ₂	2814	138	881	3092 ¹ / ₂	3830	18320	543 ¹ / ₂
Prága	477—478	1536 ¹ / ₂	1536 ¹ / ₂	75 ¹ / ₂	480	1692 ¹ / ₂	2101 ¹ / ₂	—	296 ¹ / ₂
Budapest	2840—2845	9075	9075	—	2840	—	12413	59085	—
Belgrád	—	913	913	—	287	1005 ¹ / ₂	124850	5942	176 ¹ / ₂
Bukarest	—	319	319 ¹ / ₂	1565	—	352	437	2080	61 ¹ / ₂
Varsó	—	5815	5815	—	1840	6405	7951	378 ³ / ₈	—
Bécs	2290—2295	7312	73 ¹ / ₂	—	2287	8055	—	476	—
Berlin	3880—3885	12387	12386	—	3870	13647	16937	80612	—

Száz lej árfolyama: Zürich (utó) 319¹/₂, Páris 1565, Budapest 352 Bécs 43700 Prága 2080.

Iparpártolási kedvezmény. A november 30-ikán megjelent 265. számú „Monitorul Oficial” közlött minisztertanácsi határozat a következő erdélyi vállalatok részére adta meg az iparpártolási törvényben foglalt kedvezményeket: A nagybányai Phoenix kénsav és vegyészeti gyár által Lukácsfalván létesítendő fióküzem részére, Hold András „Anker” vegyészeti gyára, Nagyvárad, ifj. Varga Dániel Örköseinek, Erdélyi Papirklissé-gyár, Kolozsvár, özv. Balassi Józsefné malma, Erkörtvélyes, (Szilágymegye).

Románia állítólag a Népszövetséghez fordul kölcsönért. Bratianu Jonel halálának hírére a londoni tőzsdén visszaestek a romániai értékpapírok. A 4 százalékos konszolidált kincstári bonok árfolyama 45-ről 42-re esett vissza. Ezzel kapcsolatban az angol pénzügyi sajtó figyelmezteti a közönséget, hogy a legnagyobb fentartással fogadja a romániai helyzetről terjesztett nyugtalanító híreket, nehogy úgy járjanak az angol kötvénytulajdonosok, mint néhány héttel ezelőtt, amikor ugyancsak rémhírek alapján szintén 42-ös árfolyamon igyekeztek szabadulni román papírjaiktól, amelyek értéke pár napon belül ismét 45-re emelkedett. A spekuláció most különösen a petróleumértékre vetette magát, hogy a Steaua Română és a Phoenix Oil részvényeit lenyomja. Ezzel kapcsolatban a „Financial News” ismét foglalkozik egy esetleges román kölcsön lehetőségeiről és megállapítja, hogy a tárgyalások újra való megindításáról szó sem lehet addig, míg az angol piac vissza nem nyeri nyugodtságát és elsősorban, amíg a pénzügyi körök meg nem győződtek arról, hogy semmiféle politikai komplikációtól nem kell tartani. Ugyancsak az angol lap szerint jól informált körökben arról tudnak, hogy a román kormány egy idő óta a gondolattal foglalkozik, hogy a Népszövetségtől kérjen kölcsönt. Ezzel kapcsolatban a Financial News emlékeztet arra, hogy az elhunyt miniszterelnök volt a külföldi ellenőrzés legnagyobb ellenfele és így nem igen valószínű, hogy Románia mégis a Népszövetséghez forduljon kölcsönért.

Ujabb rendelkezés a szezonáru vasuti szállításáról. Az államvasutak január elsején életbelépő új rendelkezése értelmében a szezonáruk, amelyeket fuvarlevelekkel már feladtak, de a szezonperiodusban nem kerültek berakodásra, a megállapított határidőn túl is szezonárukként lesznek kezelve egy hónapig. Ezen idő alatt az így elmaradt szezonáru feltétlenül továbbítani fogja a vasut. Természetes, hogy a szezonidő után feladott szezonáruk ebben a kedvezményben nem részesülnek, hanem a második csoportba tartozó egyéb árukhoz hasonlóan kerülnek majd továbbításra.

Ujra eltörölték a fűrészaruk 2 százalékos forgalmi adóját. Bukaresti tudósítónk jelenti: Kellemetlen meglepetés érte nemrég az ország faiparát azzal a pénzügyminisztériumi rendelettel, amely arról intézkedik, hogy a fűrészaruk után a kétszázalékos forgalmi adót — amelyet a forgalmi adótörvény módosításakor a kormány megszüntetett — továbbra is fizessék a faterme-

lők. A Gyáriparosok Országos Szövetsége memorandummal fordult a rendelet ügyében a pénzügyminisztériumhoz és kimutatta, hogy a rendelet a forgalmi adótörvény módosított rendelkezéseivel súlyos ellentmondásban van, mert a törvény intézkedik a fűrészaruk adómentességéről. A memorandum rámutatott ezenkívül arra is, hogy a képtelen szállítási viszonyok, a hitelhiánya és az általános krízis milyen katasztrófális hatással volt a fatermelőkre és hogy a fűrészüzemek nagyrésze a nyomasztó körülmények hatása alatt egészen, vagy részben kénytelenek működésüket beszüntetni. Az UGR intervenciója eredménnyel járt, amennyiben a pénzügyminisztérium ma rendeletet küldött a pénzügyigazgatóságokhoz, amelyben arra utasítja őket, hogy a fűrészaruk forgalmi adójának szedését szüntessék be.

Feloldották a csőd alól a felsővisói Elefánt-céget. Erdélyiszerte nagy feltűnést keltett az elmúlt héten, hogy a máramarosszigeti törvényszék csődöt rendelt el Elefánt Sándor ismert felsővisói fanagytermelő ellen egy jogerősen meg meg nem ítélt követelés miatt. A törvényszék határozatát épen ezen a címen a cég megfélebbizte és a nagyváradi tábla fel is oldotta Elefánt Sándort a csőd alól.

Tuljegyzték Bécs város 30 millió dollár-kölcsönét. Newyorkból jelentik: Bécs városnak a mai napon kibocsátott 30 millió dolláros kölcsönét egyetlen nap leforgása alatt többszörösen tuljegyzték.

Polgári ellenőrzés alá helyezik az adóügyi összeírásokat. Bukarestből jelentik: Ma délelőtt a pénzügyminisztériumban értekezlet volt Bratianu Vintila elnökletével, aki kifejtette, hogy az új pénzügyi összeírást másoknak kell végezniük, mint a pénzügyi közegeknek, hogy az összeírás tárgyilagossága és hatályossága biztosítható legyen. Ezért a miniszter appellált a volt miniszterekhez és képviselőkhez, hogy ellenőrizzék az összeírás menetét és ennek vezetésére Chirulescu, Sassu volt minisztereket Victor Slavescu volt képviselőt és Gheorghiu, a Banca Nationala igazgatóját kérte fel.

Ingyen

„Petrolux”
csodafény - égőt kaphat,

ha alanti címhez fordul
„PETROLUX”
Timisoara,
IV., Str. I. Vacarescu 28.

Vidéki képviselőket keresünk

KÖNYVVASZONLEPAGE

Karácsonykor és újévkor a legmelegebb üdvözlőt ha saját archépat küldi!

„fotofilm”
CLUJ
STR. REG. MARIA 6-8
TELEFON: 8-28

MEGHIVÓ

A cluji Kereskedelmi és Iparkamara Igazgató Tanácsa folyó évi november havi teljes ülését december hó 3-án (szombaton) este 7 órakor fogja megtartani a Kawara közgyűlési termében (C. Victoriei 51. sz. II. emelet.) a következő **Napirenddel:** I. Az ülés megnyitása. II. Az ügyvezető igazgatóság jelentése. III. Ügyforgalmi jelentés. IV. Nyugdíjszabályzat jóváhagyása. V. Az 1928 évi költségvetés jóváhagyása. VI. Esetleges javaslatok, melyeket körünk a titkári hivatalhoz benyújtani (Belkezelési szabályzat 29. szak.) A kereskedelmi és Iparkamarák újjászervezéséről szóló törvény és végrehajtási utasítás 12. szakasza értelmében az Igazgató Tanács csak az öt alkotó tagok abszolút többségével tanácskozik, a 18. szak. 1. bekezdése szerint pedig azok a tanácstagok akik 3 havi ülésen egyfolytában nem vesznek részt szabályszerű szabadság nélkül lemondottaknak tekintetnek és a tanács helyüket üresnek nyilvánítja ki. Ha a tagok fent összehívott gyűlésen nem jelennek meg a szükséges számban az Igazgató Tanács 1927 december hó 4-én d. e. 10:30 órakor ugyanazon helyen és ugyanazzal a napirenddel új ülést fog tartani, még az esetben is, ha a tagok csak egynegyed része fog megjelenni. Cluj, 1927 november 24.

Ing. I. F. Negruțiu s. k. Nicolae Căciulă s. k.
elnök. főtákar

Endetail

Engros

Legolcsóbban

legelőnyösebben

vásárol

divatos, izléses

szőrmebundákat

boákat

minden szőrmeáru

MÁRTONFFY
Testvérek & Co

szücsáruházban, — Kolozsvár

Főter 20. — Telefon 10-25.

Mégis csak legjobb a késnéküli

„IDEAL”

borotváló por,
mely az ország területén
higienia

szempontból a legjobban elismert borotváló szer, az arcot nem marja, kellemes hatást hagy utána. Ovakodjunk az ártalmas utáztatoktól. Csak az „IDEAL” felirású a valódi. Mindenütt kapható. Egyedüli készítője:

Reszlíng József
fodrász

Cluj, Calea Reg. Ferdinand 30.

Finom borotváló szappan 10-es csomag 60 lejért kapható. Viszonteladónak árkedvezmény

